

Innst. S. nr. 196.

(1998-99)

Innstilling fra samferdselskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Inge Myrvoll om utskilling av Telenors nett, og om etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett.

Dokument nr. 8:42 (1998-99).

Til Stortinget.

SAMMENDRAG

I Dokument nr. 8:42 (1998-99) fremmer representanten Inge Myrvoll følgende forslag:

1. Telenors nett skilles ut og etableres i et eget statlig nettselskap. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om gjennomføring av et slikt skille og etablering av et statlig nettselskap.
2. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om at nettselskapet nevnt i forslag 1 overtar de øvrige telenett eid av staten eller statlig eide selskaper, unntatt Forsvarets nett."

Som bakgrunn for forslaget vises det til at i avtalen om fusjon mellom teleselskapene Telenor og Telia, synes det å være en forutsetning at også Telenors nett skal inngå i det fusjonerte selskapet. Etter forslagsstillerens syn bør avtalen om en fusjon mellom de to nordiske telegigantene føre til en vurdering om hvorvidt Telenors nett skal skilles ut i et eget selskap i offentlig eie, mens de øvrige deler av Telenors virksomhet beholdes i det selskapet som evt. skal fusjoneres med Telia.

Det blir vist til at på flere samfunnsområder er det gjennomført et skille mellom infrastruktur og drift.

Når problemstillingen er aktualisert gjennom den framforhandlede avtalen om fusjon mellom Telenor og Telia, har dette bl.a. sin bakgrunn i konkurransemyn-dighetenes skepsis til at det nye selskapet med dette får en uhyre sterk monopolstilling i Norge og Sverige.

Forslagsstilleren er klar over at også konsesjonsvilkår i en viss utstrekning vil kunne brukes for å oppnå telepolitiske mål, men anser disse mulighetene som langt svakere, ikke minst når det gjelder utbygging av et høyhastighets- og høykvalitets telenett.

Det er en selvfølge at et statlig nettselskap skal være uavhengig av det nye fusjonerte teleselskapet.

Etter forslagsstillerens syn vil det være naturlig at øvrig teleinfrastruktur eid av staten og statlig eide selskaper inngår i ett og samme nettselskap (dog med unntak av Forsvarets nett). Først og fremst vil dette gjelde den infrastruktur som tilbys av Statnett og Jernbaneverket.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigrun Eng, Eirin Faldet, Sverre Myrli, Gunn Olsen, Ola Røtvei og Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Kofoed-Larsen og Jan Sahl, fra Høyre, Ellen Gjerpe Hansen og lederen Oddvard Nilssen, fra Senterpartiet, Jorunn Ringstad og fra Venstre, Thorbjørn Merkesdal, viser til komiteens behandling av St.meld. nr. 24 (1998-99) Om enkelte regulatoriske spørsmål i telesektoren og til de respektive partiers merknader i den forbindelse.

Flertallet viser også til de respektive partiers merknader om infrastrukturnettet i Innst. S. nr. 123 (1997-98) Om Telenor AS si verksemd, jf. St.meld. nr. 17 (1997-98):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til at i elektrisitetssektoren er det skille i eierskapet mellom det fysiske nettet og levering av energi. Flertallet viser til at i telesektoren er et tett samspill mellom nett og tjenester og er derfor enig i departementets vurderinger i at et slikt skille i telesektoren er svært lite formålstjenlig.

.....

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er viktig hele tiden å vurdere nye tiltak eller organisatoriske endringer som kan stimulere konkurransen i markedet. En fungerende og rettferdig konkurranse vil bety at kundene i markedet tilbys tjenester med høyere kvalitet og til lavere priser enn ellers. Det er samtidig viktig at omfattende endringer er forsvarlig belyst før de iverksettes. Disse medlemmer vil minne om at forhastede tiltak kan bidra til å bringe en friere konkurranse i mis-kreditt og dermed motvirke kundenes interesser på kort og lang sikt. Disse medlemmer vil fremme følgende forslag:

«Regjeringen bes innen utløpet av 1998 fremme for Stortinget en vurdering av hvordan en utskillelse av Telenors infrastrukturnett i et eget selskap kan bidra til å fremme konkurransen i markedet og dermed legge grunnlaget for tjenester av høyere kvalitet og til lavere priser.»»

Flertallet vil særlig legge vekt på det tette samspillet mellom telenett og tjenester, og viser i denne sammenheng til svarbrev av 23. april 1999 fra Samferdsdeparterementet hvor det bl.a. heter:

"Det er grunn til å legge til at det i utgangspunktet er stor forskjell mellom telenett og annen nettinfrastruktur (bl.a. kraftnett og jernbanenett) hvor eiermessig utskilling har vært trukket fram som eksempler på hvordan konkurransen kan stimuleres. Mens kraftnettet overfører enveis elektrisk kraft til sluttbruker basert på en teknologi som har vært uforandret gjennom en årrekke, overfører telenettene et økende antall interaktive tjenester mellom to eller flere parter. Produksjonen av disse tjenestene er i stor utstrekning integrert i nettinfrastrukturen, samtidig som både infrastruktur og tjenesteproduksjon er gjenstand for en meget rask teknologisk utvikling. Det kan på denne bakgrunn reises spørsmål om det er hensiktsmessig å drøfte et skille mellom nett- og tjenesteområdet for å stimulere konkurransen i markedet.

Telenor Nett vil som et selvstendig selskap i utgangspunktet få en meget dominerende markedsposisjon. Når avstanden til det verdidøkende tjenesteleverandørmiljøet blir større, kan det imidlertid lett skje at selskapet gradvis blir sterkt svekket. Det vises til at det allerede er etablert konkurranse på nettinfrastruktur, slik at det ikke er mulig å pålegge andre aktører å benytte nettselskapet som leverandør av nettkapasitet.

(.....)

Et sannsynlig scenario vil etter dette være at den delprivatiserte delen av Telenorkonsernet, for fortsatt å sikre tilgang til eget fastnett, ville investere i et nytt bredbåndsnett i de deler av landet der slike investeringer ville være bedriftsøkonomisk lønnsomme. Det utskilte nettselskapet vil på sin side kunne risikere å bli marginalisert i de mest lønnsomme områdene og sitte igjen med en virksomhet som i hovedsak ville bestå i å formidle tradisjonell telefoni i de områdene som ikke blir dekket av de nye konkurrerende bredbåndsnettene. En slik utvikling vil føre til at en neppe vil oppnå sektorpolitiske fordeler av utskillingen."

Brevet fra Samferdsdeparterementet ligger ellers ved som trykt vedlegg til innstillingen.

Flertallet vil peke på at det vil være vanskelig å definere hvilke telenett som skulle gå inn i et statlig telenett. Flertallet vil også vise til at ingen andre

land i EØS-området som har hel eller delprivatisert statlig teleselskap har skilt ut nettdelen som et eget selskap.

Flertallet finner ut i fra dette ikke å kunne slutte seg til forslagene i Dokument nr. 8:42 (1998-99) om etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett, og foreslår at forslagene avvises.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Thore A. Nistad og Christopher Stensaker, vil vise til sitt forslag i Innst. S. nr. 123 (1997-98) om å skille ut Telenor AS' infrastrukturnett i eget selskap. Dette forslaget fikk bare Fremskrittspartiets stemmer.

Disse medlemmer viser videre til at Fremskrittspartiet fremmet Dokument nr. 8:56 (1997-98), med følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen overføre generalforsamlingsansvaret i Telenor AS fra Samferdsdeparterementet til Nærings- og handelsdeparterementet, omgjøre Telenor AS til et børsnotert selskap, innføre en "gylden aksje", dele ut noe av aksjene til norske borgere, innhente frisk egenkapital fra det private kapitalmarked og deretter å overføre statens gjenværende ordinære aksjer til Folketrygdfondet."

Forslaget ble nedstemt.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å skille ut Telenor AS' infrastrukturnett i eget selskap."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti, Inge Myrvoll, viser til at Sosialistisk Venstreparti tidligere har avvist oppdeling av Telenor i et nettselskap og et driftsselskap, jf. Innst. S. nr. 123 (1997-98). Dette medlem vil imidlertid nå peke på at de foreliggende planer om at det offentlige skal gi fra seg styringen av Telenor AS og eierskapet til infrastrukturen, dramatisk har endret disse forutsetningene. Dette medlem er skuffet over at flertallet i komiteen nå gir fra seg et viktig redskap til å kunne styre telepolitikken, og slik sikre seg at hele landet kan tilbys gode og moderne teletjenester.

Dette medlem vil fremme følgende forslag:

1. Telenors nett skilles ut og etableres i et eget statlig nettselskap. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om gjennomføring av et slikt skille og etablering av et statlig nettselskap.
2. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om at nettselskapet, nevnt i punkt 1, overtar de øvrige telenett eid av staten eller statlig eide selskaper, unntatt Forsvarets nett."

FORSLAG FRA MINDRETALL**Forslag fra Fremskrittspartiet:***Forslag 1*

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å skille ut Telenor AS' infrastrukturnett i eget selskap.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 2*

1. Telenors nett skilles ut og etableres i et eget statlig nettselskap. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om gjennomføring av et slikt skille og etablering av et statlig nettselskap.
2. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om at nettselskapet, nevnt i punkt 1, overtar

de øvrige telenett eid av staten eller statlig eide selskaper, unntatt Forsvarets nett.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:24 (1998-99) - forslag fra stortingsrepresentant Inge Myrvoll om utskilling av Telenors nett, og om etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett - avvises.

Oslo, i samferdselskomiteen, den 27. mai 1999.

Oddvard Nilsen,
leder.

Ellen Gjerpe Hansen,
ordfører.

Thorbjørn Merkesdal,
sekretær.

Vedlegg

Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til samferdselskomiteen, datert 23. april 1999.

Dokument nr. 8:42 (1998-99) forslag fra stortingsrepresentant Inge Myrvoll om utskilling av Telenors nett, og etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett

Det vises til samferdselskomiteens brev av 13.4.99 med vedlegg.

Samferdselsdepartementet vil påpeke at den inngåtte avtalen om å slå sammen Telenor og Telia forutsetter at alle deler av virksomhetene omfattes.

I St.prp. nr. 58 (1998-99) Om sammenslåing av Telenor AS og Telia AB har Samferdselsdepartementet likevel berørt den problemstilling som forslaget i Dokument nr. 8:42 omhandler.

Det vises til s. 27 i den foreløpige utgaven av stortingsproposisjonen som er gjengitt nedenfor:

"Spørsmålet om å innføre et strukturelt skille mellom nett- og tjenesteområdet er tidligere behandlet i St.meld. nr. 17 (1997-98), hvor departementet frarådet en slik løsning. Stortingsflertallet hadde ingen merknader til dette. I stortingsmeldingen ble det bl.a. pekt på at en rekke tjenester er tett integrert i telenettet, og at grensene mellom hva som kan sies å tilhøre hhv. nett- og tjenestesiden er under stadig forandring. Det ble også vist til at uten et tett samarbeid mellom nett- og tjenesteområdet vil innovasjonsevnen kunne bli vesentlig redusert.

Det er grunn til å legge til at det i utgangspunktet er stor forskjell mellom telenett og annen nettinfrastruktur (bl.a. kraftnett og jernbanenett) hvor Eiermessig utskilling har vært trukket fram som eksempler på hvordan konkurransen kan stimuleres. Mens kraftnettet overfører enveis elektrisk kraft til sluttbruker basert på en teknologi som har vært uforandret gjennom en årrekke, overfører telenettene et økende antall interaktive tjenester mellom to eller flere parter. Produksjonen av disse tjenestene er i stor utstrekning integrert i nettinfrastrukturen, samtidig som både infrastruktur og tjenesteproduksjon er gjenstand for en meget rask teknologisk utvikling. Det kan på denne bakgrunn reises spørsmål om det er hensiktsmessig å drøfte et skille mellom nett- og tjenesteområdet for å stimulere konkurransen i markedet.

Telenor Nett vil som et selvstendig selskap i utgangspunktet få en meget dominerende markedsposisjon. Når avstanden til det verdikende tjenesteleverandør-

miljøet blir større, kan det imidlertid lett skje at selskapet gradvis blir sterkt svekket. Det vises til at det allerede er etablert konkurranse på nettinfrastruktur, slik at det ikke er mulig å pålegge andre aktører å benytte nettselskapet som leverandør av nettkapasitet. Dessuten må en ta hensyn til at skillet mellom fastnett og mobilnett er i ferd med å forsvinne. Konkurrerende aktører vil derfor kunne integrere nettløsninger og oppnå mer effektiv produksjon enn en ren fastnettope-
rator.

Et sannsynlig scenario vil etter dette være at den delprivatiserte delen av Telenorkonsernet, for fortsatt å sikre tilgang til eget fastnett, ville investere i et nytt bredbåndsnett i de deler av landet der slike investeringer ville være bedriftsøkonomisk lønnsomme. Det utskilte nettselskapet vil på sin side kunne risikere å bli marginalisert i de mest lønnsomme områdene og sitte igjen med en virksomhet som i hovedsak ville bestå i å formidle tradisjonell telefoni i de områdene som ikke blir dekket av de nye konkurrerende bredbåndsnettene. En slik utvikling vil føre til at en neppe vil oppnå sektorpolitiske fordeler av utskillingen. Selv om et utskilt nettselskap i statlig eie kan styres mer direkte, og derfor lettere kan tenkes brukt som et eget sektorpolitisk instrument, vil trolig utviklingen på telemarkedet, også når det gjelder bruk av teknologi, legge best til rette for realiseringen av de telepolitiske mål. Samferdselsdepartementet har på denne bakgrunn vurdert det som mer interessant å se nærmere på hvordan konkurransen kan forsterkes ved å gi andre aktører utvidet tilgang til Telenors nettressurser, og for øvrig stimulere aktørene til å nytte annen eksisterende eller ny infrastruktur til konkurrerende tjenesteproduksjonen, jf. St.meld. nr. 24 (1998-99) Om enkelte regulatoriske spørsmål i telesektoren."

Samferdselsdepartementet vil understreke at en sammenslåing av Telenor og Telia og en delprivatisering av det nye selskapet ikke medfører noen endringer i omfanget av pålagte samfunnsforpliktelser. Det nye selskapet vil med hjemmel i gjeldende norsk regelverk bli pålagt tilsvarende samfunnsforpliktelser i Norge som det Telenor er pålagt i dag. Dette gjelder bl.a. plikten til å levere landsdekkende teletjenester og utførelsen av beredskapsoppgaver.